

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 1 Kasım 2011
Nr. Ref.: RK146/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 40/11

Zef Prenaj

**Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığınca 2010 yılında yayımlanan 11/2010 sayılı
Temel Emeklilik Maaşına Genelgesinin Anayasaya uygunluğunun
değerlendirilmesi**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Priştineli emekli avukat Zef Prenaj'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığınca (bundan sonra ÇSRB şeklinde anılacaktır) 2010 yılı Ekim ayında yayımlanıp emeklinin vefatından sonra vefat bildirimi, emekliliğin askıya alınması, emekliliğin yeniden aktif hale getirilmesi, yeniden başvurma ve emekliğin kesilmesini düzenleyen 11/2010 sayılı genelgeye (bundan sonra "11/2010 Genelgesi" şeklinde anılacaktır) itiraz etmiştir.

Yasal dayanak

3. Anayasanın 113.7 ile 21.4 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20, 22.7 ve 22.8 maddeleri ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56 (2). kuralı.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

4. Başvurucu 22 Mart 2010 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) başvuruda bulunmuştur.
5. Mahkeme Başkanı 8 Nisan 2011 tarihinde Yargıç Almiro Rodrigues'i raportör yargıç olarak görevlendirmiş, Yargıç Ivan Čukalović başkanlığında yargıçlar Enver Hasani ve Iliriana Islami'den oluşan ön inceleme heyetini atamıştır.
6. Mahkeme, 24 Mart 2011 tarihinde başvurucudan Kosova'nın tüm emeklilerini kendisinin temsil ettiğine ve tüm kanun yollarının tüketildiğine ilişkin ilave belge sunmasını talep etmiştir.

Olguların özeti

7. Başvurucu, yürürlükteki yasaya göre 40 yıllık kıdem veya 65 yaş tamamlama koşulunu yerine getirerek 10 Mayıs 2007 tarihinde emekli olmuştur.
8. Başvurucu 28 Ocak 2011 tarihinde Raiffeisen Bank gişesine emeklilik maaşını çekmek üzere gittiğinde, önceden yatırıldığı şekilde maaşının yatırılmadığını öğrenmiştir.
9. Aslında başvurucu 38 aylık dönem için 2.120 avro ödendiğini, oysa ÇSRB bünyesindeki Emeklilik İdaresi Departmanı tarafından 3.040 avro ödenmiş olması gerektiğini, arada 820 avroluk bir farkın olduğunu fark etmiştir.
10. Başvurucu bunun üzerine Emeklilik İdaresi Departmanına başvurarak 820 avroluk farkı ve gecikme faizinin ödenmesini talep etmiştir.
11. Emeklilik İdaresi Departmanının 11 Şubat 2011 tarihli cevabında emeklilik maaşının ödenmesiyle ilgili Genelgede öngörülen tüm prosedürlere riayet edildiği vurgulanmıştır.

Başvurucunun öne sürdüğü hukuki argümanlar

12. Başvurucu "Kosova Cumhuriyeti Anayasasının 113.7 maddesi, Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 64, 67, 48 ve 49. maddelerine göre Kosova'daki tüm emeklilerin insan hakları ve Anayasa ihlal edilmektedir" argümanlarını öne sürmüştür.

13. Başvurucu “Anayasa Mahkemesi 11/2010 sayılı genelgeyi derinlemesine analiz edip Kosova’da şimdiye kadar emekliliği reddedilen tüm emeklilerin emeklilik maaşları ödenecek şekilde genelge geçersiz ve Anayasaya aykırı ilan etmelidir” tespitinde bulunmuştur.
14. Başvurucu devamında “11/2010 sayılı genelge Anayasaya aykırı ve gayrimeşru, insanlık dışı ve emeklilerin temel hakları ile insan haklarıyla genel anlamda çelişmektedir” tespitinde bulunmuştur.
15. Bunun dışında başvurucu, “Anayasa Mahkemesi, Kosova’daki emeklilerin hukuki bir mesnet bulunmaksızın askıya alınan emekliliklerimizin ödenmesi için bizim (başvurucunun) talepleri doğrultusunda hareket etmelidir” önerisinde bulunmuştur.

İstem kabul edilirligi

16. Kabul edilirlilik koşulları Anayasada zikredilip Yasa ev İçtüzükte açıklanmıştır.
17. Anayasanın 113.1 ve 113.7 maddesi bireysel başvuru için gerekli koşulların çerçevesini oluşturmaktadır. Bu çerçeve şunları öngörmüştür:
*“Anayasa Mahkemesi, sadece yetkili taraflarca ve yasaya uygun şekilde yapılan başvurular hakkında karar verir
(...)
“7. Bireyler, Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerinin kamu otoritelerince ihlal edilmesi durumunda, tüm kanun yollarını tükettikten sonra ancak başvuruya yetkilidirler.”*
18. Bu davada başvuru Anayasasının “11/2010 sayılı Genelgenin anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesini” ve “Anayasa Mahkemesi 11/2010 sayılı genelgeyi derinlemesine analiz edip (...) genelge geçersiz ve Anayasaya aykırı ilan etmelidir” talepleri olmuştur.
19. Başvurucunun Kosova emeklilerinin yararı adına söz konusu Genelgenin askıya alınmasına ilişkin talebi soyut bir itirazdır. Başvurucunun amacı Genelgenin askıya alınması ise, birey olarak bunu talep etmeye yetkili değildir.
20. Aslında başvuru Anayasasının hukuki dayanağı olarak Anayasanın 113.7 maddesine atıfta bulunmuştur. Her nasılsa Genelgenin yayımlanmasından kendisinin doğrudan mağdur olduğunu gösteren herhangi bir delil sunmamıştır.
21. Anayasanın 113.2 ila 113.6 maddesi fıkralarında zikredilen taraflar ancak soyut anlamda Anayasaya uygunluk değerlendirmesi başvurusunda bulunabilirler.
22. Bunun dışında Kosova’nın hukuki anayasal düzeni, kendileri ihlallerden mağdur olmadan kamu yararı ve anayasal düzenin korunmasına ilişkin *actio popularis* şeklindeki bireysel başvurularını Anayasa Mahkemesine sunmaya imkan tanımamaktadır.
23. Anayasa Mahkemesi bu yüzden başvuru Anayasasının, Genelgenin Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesine ilişkin soyut itirazda bulunmaya yetkili taraf olmadığını, dolayısıyla başvuru kabul edilmez olarak ilan edilmesini değerlendirmektedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Kosova Cumhuriyeti Anayasasının 113.1 ve 113.7 maddesine, Yasanın 46, 47 ve 48. maddesine ve İÇtüzüğün 36. 1(a) ve 3(c) kuralına dayanarak, Anayasa Mahkemesinin 23 Eylül 2011 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE,
- II. Başvurucunun kimliğinin saklı tutulmasına karar verilmiştir.
- III. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- IV. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza